

VAS ÉS FÉMMUNKÁS

Előfizetési ára: A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Országos Szövetségének Hivatalos Közlönye
Egész évre 60 Lei, félévre 30 Lei, negyedévre 15 L, egyes szám 5 L.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei 59.
(volt Magyar-utca) — Telefon 484.

Lezajlottak a választások Megcsufolták a demokráciát

Az ország politikai eseményei újabb fordulóponthoz jutottak. Ez a fordulópont a dolgozó néprétegek kétségbeesett helyzetében nemcsak hogy valamelyes javulást jelent, hanem ellenkezőleg, a legteljesebb bizonytalanságnak az előhírnöke. Mint derült égből lecsapó villám bukott meg a demokrácia jegyében uralomra került nemzeti-parasztpart — de nem kisebb meglepetésben volt része az ország közvéleményének akkor, amidőn olyan egyének kerültek a hatalom élére, akiknek a néppel való lelki közösség hiánya mellett minden támasztékuk a csendőrszuronyokon alapult. A nemzeti-parasztpart bukása majdnem egy Titulescu-kormányt eredményezett s a politikai összevisszaságból egy a diktatúrára hajlamos félhivatalos liberális „Jorga“-kormány került ki. E kormány hatalomrajutásával egyidőben újból életbeléptették azokat a közszabadságokat letiltó rendelkezéseket, amelyek a volt liberális kormányokat jellemezték.

Junius 1-én az ország népe urnák elé volt szólítva, hogy szabad akaratával döntsön azok felett, akik hivatottaknak éreznek a nép sorsának irányításában. A szabad akarat megnyilvánulása azonban immár újból és közismert formájában, liberális recept szerint a legféltlenebb terror jegyében, a jelöltek és bizalmiférfiak letartóztatásában és megverésében, az uralopásokban és jegyzőkönyvek meghamisításában, a korrupció minden fázisában nyert kifejezést. Az igazi népakaratot nagyon csúnyán és kézzelfekvő barbár módszerekkel hamisították meg. A demokráciának egy oly arculcsapása ez, amilyenhez fogható a nyugati civilizáció csak régmúlt idők történetéből ismer.

Ilyen körülmények közepette szerezte meg magának a Jorga-kormány azt a többséget, mely egy antidemokratikus választási törvény szellemének alapján jogot szolgáltat arra, hogy a mandátumok felét ajándékképpen megkapja. Most már a nagy cirkusz fejezete lezajlott. Burkolt reakció, demokratikus köntösben.

A demokratikus formák a külföldi közvélemény megtévesztésére vannak szánva, míg befelé zsarnokság és diktatúra jut osztályrészül egy jobb sorsra érdemes népnek. Semmi remény nincsen a helyzet jobbrafordulásában. Az a kormány, amely szennyben született meg, így is fog kimulni. Mert már összetételénél fogva változott ki bizalmatlanságot az ország közvéleményében, mindjárt kezdetben, de ez a bizonytalanság napról-napra kimélyül. Az a remény, amely minket még valóban táplálhat, az csak az a 94.953 szavazat, amelyet a hallatlan terror ellenére és a szociáldemokrata párt ellen elkövetett sorozatos csalások dacára, elért a szociáldemokrata párt. Mégis van ebben az országban közel százezer ember, akik nem hajlandók elviselni a reakciónak minden korbácsütését és szociáldemokrata mivoltukról nem mondanak le. Sok százezer tesz ki azoknak a száma, akik törvényadta jogukat nem gyakorolhatták, mert szándékosan kifejejtették a választási listákból. Azonban a közterhek viseléséből, a különböző adónemek terheiből sosem felejtődnek ki. Hány százezer tesz ki még azoknak a száma, akik a csendőrszuronyok féltelen terrorja és üldözése nyomán nem vállalhatták a szociáldemokráciával való közösséget, habár lelkileg a szociáldemokrácia platformján állanak. Az a remény él bennünk, hogy immár ez országnak 19 milliónyi népe komolyan keresi a sanyaru helyzetéből való kibontakozás lehetőségét és komoly orientációt keres a szociáldemokrácia irányában.

Az utóbbi 10 esztendő alatt a fokozatos fejlődés irányvonalát vette a romániai szociáldemokrata párt; minden választásnál több és több szavazat birtokába jutott. E nem ugrásszerű hanem fokozatos fejlődés, egy biztató jel, egy reménységűgár az elkövetkezendő új korszak fejzeéhez.

A romániai szociáldemokráciára annál is inkább hatalmas történelmi szerep vár, mivel egy gazdasági összeomlásnak, egy forradalmi korszaknak eljövételéről már komolyan beszélnek

még a tőlünk távol álló intellektuel táborban is.

De a romániai szociáldemokráciának történelmi szerepe különösen és főképpen megnyilvánul abban is, hogy fokról-fokra, lépésről-lépésre megszüntesse a kizsákmányolás sokoldalú kapitalisztikus rendszerét és nyissa meg kapuit egy új társadalmi rendszernek, a szocialista magasabbrendű társadalomnak.

Ha sokan leszünk, akik akarjuk ezt, akkor a csendőrszuronyok ellenére is biztosan elérjük a célt.

A zsilvölgyi munkásság a szénbányák szocializálását kéri

A kapitalista termelési rendszer csőd előtt áll. Belső ellenmondásai a legutóbbi tíz év alatt annyira kiéleződtek, az általa előidézett zűrzavar és rendszertelenség olyan válságba sodorta az emberiséget, hogy ma már tudós emberek mondják, miszerint a kapitalista rendszernek bealkonyodott. A kapitalizmus képtelen ezt a súlyos és az egész emberiségre annyi szenvedést zúdító válságot a saját eszközeivel megoldani. Képtelen megoldani, mert ma sem tud más megoldást a maga megmentésére és a zsákutcából való kikerülésre, mint a munkások leépítését, a munkabérek csökkentését, a munkafeltételek súlyosbítását, leromlását, valamint a szociálpolitikai vívmányok be nem tartását, amelyekkel azonban csak a válság súlyosbítását éri el. A munkást ma is csak eszköznek tekinti arra, hogy verejtékes munkájából minél több hasznot, minél több aranyat tudjon ki-presélni.

A munkás helyzete mindentit rossz. Kétszeresen rossz azonban a Zsilvölgyében, ahol a munkások kizsákmányolása nem ismer semmiféle határt. Ez a helyzet végül annyira elviselhetetlenné vált, hogy Zsilvölgy munkássága memorandummal fordul a Munkügyi Minisztériumhoz, amelyben a helyzet feltárása után megjelöli az orvosságot is:

csak egy lehetőség van és pedig az, hogy a szénbányák szocializáltassanak az állam javára és adassanak a munkásságnak önkezelésbe.

Csak ily módon lehetne a zsilvölgyi helyzetet szanálni, csak ily módon lehetne a sok elbocsátással és bérlevonással zaklatott munkásság nyugalmát visszaadni.

A munkügyi miniszternek átnyújtott memorandum a következőket tartalmazza:

Bukarest, 1931 május 22.

Miniszter Ur!

Jelen beadványunkban tudomására kívánjuk hozni a zsilvölgyi bányatársulatoknál foglalkoztatott munkások következő panaszait:

A bányatársulatok összes vállalataiknál állandóan munkáselbocsátásokat eszközölnek. Junius 1-ére 544 munkásnak mondtak fel. Ezek közül 444-en a petrozsényi, 100-an pedig a lupényi bányatársulattól lesznek elbocsátva.

Ezekkel a szűnni nem akaró elbocsátásokkal járó bizonytalanság a végletekig nyugtalanítja és elkésérríti a munkásságot. Senki sem tudja, mit hoz a holnap. Minden munkás feje felett ott lebeg a veszedelem, hogy kiesve a munkából, családjával együtt a legnagyobb nyomornak kitéve az utcára kerül, mert az általános munkanélküliség folytán nincs semmi kilátás arra, hogy esetleg máshol tudjon elhelyezkedni.

A munkásság elkéséredése afnál nagyobb és indokoltabb, mert az elbocsátások alkalmával a társulatok figyelemre sem méltatják az elbocsátandók családi és anyagi helyzetét, arra sincsenek tekintettel, hogy elsősorban ne a hosszabb szolgálati idővel rendelkezőket, illetve családi nehézségekkel küzdőket bocsássák el, hanem az elbocsátásokat szinte provokálóan eszközölik, amennyiben elsősorban a szakszervezetek vezetőit és tagjait küldik el.

Az üzemvezetők felszólítják a munkásokat, hogy iratkozzanak be a liberális párt klubjaiba s amennyiben ennek nem tesznek eleget, úgy el lesznek bocsátva. Ezek az igazságtalanságok a munkásokat szerfelett elkésérrítik s ennek szomorú következményei lehetnek, akárcsak a múltban.

A társulatok tervbe vették, hogy a vulkáni szénbányáknál augusztus 1-ére teljesen beszüntetik a termelést. Ebből kifolyólag a jelenleg ottan foglalkoztatott munkásokat, kiknek létszáma mintegy 1600, súlyos aggodalommal tölti még az elgondolása is annak, hogy erre sor kerülhet. És bizonyosra vehető, hogy amennyiben ezt a vad racionalizálási tervet végrehajtják, az ottan dolgozó munkások és családjaik egzisztenciájának teljes figyelmen kívül hagyásával, úgy ez ismét tragikus eseményeket idézhet elő Zsilvölgyében.

A munkások arra kéri a kormányt, nyújtson nekik lehetőséget, hogy ezeket a bányákat bérbé vehessék s így azokban továbbra dolgozhassanak. Meg vannak győződve, hogy így olcsóbban fogják tudni szállítani majd az államnak a kitermelt szenet.

Azonban erre nézve az intézkedések sürgősen foganatosítandók, mivel a bányatársulatok már meg is kezdték a munkálatokat a bányák leszerelésére és azok fizemen kívül való helyezésére.

A zsilvölgyi szénbányáknak az állam javára való kisajátítása még az állam szempontjából is kívánatos lenne, tekintve, hogy az ottan termelt szenet majdnem teljes egészében az állam veszi fel. A bányák szocializálása esetén tehát az államnak kevesebbe kerülne a neki szükséges szén, azonkívül a munkások sem volnának embertelenül kizsákmányolva nehéz és veszélyes munkájuk mellett, mint manapság. Létszámukat sem kellene csökkenteni, sőt újabb munkásokat lehetne ottan alkalmazni, hogy kényerüket biztosítsák, ha munkájuk értéke és hozama nem fog befolyjni majd az amugyis elég gazdag belföldi és külföldi részvényesek zsebeiben.

Azon nyugdíjasok között, kik az ottan teljesített befizetésekkel a zsilvölgyi szénbányáknál szerették meg igényjogosultságukat a nyugdíjra, szintén nagy az elkéséredés nyugdíjuk leszállítása miatt, valamint azon állandóan fennálló veszély miatt, hogy a nyugdíjakat még kisebb összegekre akarják leszállítani, azért, mert az elbocsátások következtében mind kevesebb összeg folyik be a nyugdíjalapra.

A társulatok ama szándékkal, hogy a nyugdíjasokat jelenlegi lakásaikból kilakoltatják, még jobban növelik az elkéséredést. Ugyanis a társulatok kilakoltatással fenyegetik azokat, akik nem akarnak lakás-szerződést aláírni; viszont ez a szerződés csak egy évre szól, lakbért állapít meg, a társulatoknak pedig megadja a jogot, hogy 30 napi felmondás mellett akkor mondják fel a szerződést, illetve lakoltassák ki a lakót, amikor éppen nekik tetszik.

Kérjük a miniszter urat, hogy a munkásság panaszát, valamint azon sérelmek bevizsgálására, melyeket a munkások a helyszínen fognak majd előterjeszteni, egy vizsgálóbizottságot küldjön ki, mely megállapítsa mindazokat a visszaéléseket és provokálásokat, amiket a békésen dolgozni kívánó munkásokkal szemben elkövetnek.

Vulkánon kívül a munkások csak 3-4 napot dolgoznak hetenként. Munkástársaikkal való emberi együttérzésükben hajlandók volnának még rövidebb munkaidő mellett is dolgozni, csak hogy ne legyen több munkás elbocsátva. Hajlandók még a mai nyomoruságos keresetüket is megosztani, csak azért, hogy megmenthessék munkanélkülivé vált társukat és azok családjait az éhség kínjaival való vívódástól.

A munkásság eme áldozathozatalát látva, a zsilvölgyi bányák széntermelését felvevő államnak sem lehet más kötelessége mint a bányák tulajdonosait arra kényszeríteni, hogy ők is tartsák szemelőtt a súlyos gazdasági helyzetet, amelynek feloldása nem a mun-

kasság büne és ne kergessék a munkásságot olyan kétségbeesett helyzetekben, amikor elkeseredésük és életük megmentése olyan cselekmények felé sodorhatja őket, amelyek nem kívánatosak.

A munkások munkalehetőséget kérnek, hogy megtudjanak élni és hogy hasznos tagjai lehessenek a társadalomnak, hiszen éppen elég ingyenélő van, akik másnak verejtékes munkájából élnek. De ha sem az állam, sem a munkáltatók munkához és keresetnek őket juttatni nem tudják, akkor biztosítsanak részükre munkanélküli segélyeket, úgy ahogy azt minden civilizált ország megteszi.

A munkások jobban szeretnék azonban a bányák kisajátítását, mert ez hatásosabb megoldás. Kötelezik magukat, hogy ez esetben az állam ellenőrzése mellett fognak dolgozni, elbocsátások helyett több munkás lesz alkalmazva, és mind emellett olcsóbban fogják szállítani a szenet úgy az államnak, mint a többi megrendelőnek, tekintve hogy ma azért olyan drága a szén, mert sok a busásan megfizetett vezető és igazgató, azonkívül a jövedelem nagy részét a részvényesek zsebelik be. Már pedig az államnak nem az az érdeke, hogy néhány ember mások munkája révén meggazdagodjon, hanem az, hogy az államot fenntartó és termelő munkát végző állampolgároknak munkájuk ellenértéképpen legalább a minimális megélhetésük legyen biztosítva.

Az államnak nem volna szabad túrnie azt, hogy egyesek még ma is barbár módon zsákmányolják ki a munkásságot és azután, amikor a helyzet úgy alakul, hogy ezekre a munkásokra nincs szükségük, akkor minden további nélkül a nyomor és anarchia prédájává dobja őket.

Kötelességünket tesszük akkor, miniszter ur, amikor a fentieket tudomására hozzuk, azzal a kéréssel, hogy a minisztérium még idejében tegyen eleget ama feladatának, amely mint az igazságtalanságban szenvedők gondozójára reá hárul, nehogy későbbben a nyomor és az igazságtalanságok által elkeserített munkásság kétségbeesése olyan cselekedetekben robbanjon ki, amelyekre a hatóságok csak véres elfojtással tudnak felelni.

Horia lázadó szelleme ma inkább él mint valaha, azoknak lelkében, akik a sok társadalmi igazságtalanságot már nem bírják túrni.

Fogadja miniszter ur, stb.

A zsilvölgyi munkásszakszerveztek megbízottai.

A resicai munkásság a kizsákmányolás középpontjában

Az UDR-vállalat munkásellenes politikája tervszerűen indult meg és ellentétben például a Ford-művek vagy más hasonló vállalatok munkáspolitikájával, az itteni törekvések abban nyerne kifejezést, hogy folytonosan és mindig súlyoszik lefelé a munkásság élelehetőségeit. Mintha ez a megoldás közgazdasági szempontból cél lenne, vagy megmenthetné a kapitalista termelést belső ellentmondásaitól. Statisztikai adatokkal alátámasztott és közgazdasági szempontból tökéletesen megállapított tény, hogy a dolgozó munkásság gazdasági viszonyainak mesterséges leromlása végeredményben majdnem olyan káros következménnyel jár az egész társadalomra, mint a dolgozó vagy dolgozni akaró proletáriátusra. A munkástömegek kikapcsolása a fogyasztásból újabb és újabb krízist von maga után, amely kihatással van az egyénre, de egyben a kollektívizmusra is.

Minden érvnél nagyobb súllyal nehezedik a mérlegre a profit és ennek fényétől a resicai kapitalisták nem látják a munkásság jai kiállítását. Hogy meddig lehet elmenni és mennyire fokozható még a munkásság nyomora, az nem jelent problémát, pusztulhat a munkáskéz, de a részvényesek tantiemje nem szenvedhet csorbát.

A resicai helyzetről az alábbi tudósítással számolunk be:

Az igazgatóság értesítette a munkásságot, hogy májustól kezdve a munkabérek 15 százalékkal óhajta leszállítani és az eddig folyósított javadalmazásokat eltörli.

A munkásság nem volt hajlandó a kenyere ellen irányított merényletet szó nélkül tudomásul venni, aminek következtében hosszas tárgyalások indultak meg, amelynek folyamán az igazgatóság a bonifikációkat meghagyta, azonban makacsul ragaszkodott a 15 százalékos bércsökkentéshez. Megegyezni nem tudtak és így *döntőbírósg elé került az ügy*. Döntőbíróvá Botez munkügyi inspektort rendelték ki. A döntőbírói ítélet szerint *a munkabérek 1931 május 15-től kezdődőleg 10 százalékkal szállítandók le*.

A munkásság képviselői a tárgyalások folyamán rámutattak arra, hogy az utóbbi időben bevezetett Bedeaux-rendszer, továbbá az egyes üzemevezetők munkásellenes magatartása következtében *a bérek már amugy is 20-30 százalékkal csökkentek az egyes üzemeknél*.

Ekkor az igazgatóság megbízottai kijelentették, hogy nem akarnak egy munkásról két

bőrt lenyuzni. Azon műhelyekben, amelyekben a béreket már csökkentették, elállanak a döntőbírósg ítélet végrehajtásától. A valóságban azonban nem az történt. *Mert nemcsak hogy végrehajtották azon üzemekben a bércsökkentést, amelyekben már előzőleg is csökkentek a fizetések, hanem a legtöbb helyen a tizszázaléknál jóval nagyobb csökkentéseket akartak rájuk erőszakolni*.

A resicai munkások között az igazgatóságnak ez az eljárása mérhetetlen elkeseredést szült. Resica munkássága az idők folyamán számos bércsökkentést vívott meg. Győzve, veszve, de mindig megőrizte a jövőbeli előhaladás zálogát, a munkásszolidaritást és ennek alapját, a jól kiépített szervezetet. Most, amikor az igazgatóságba olyan emberek kerültek, akik egyáltalán nincsenek tekintettel arra, hogy miből él a munkás, hogy tartja el a családját, fokozottabb elszántsággal fognak e kizsákmányolási törekvéssel szembeszállni. Semmi körülmények között nem nyugodhatnak bele abba, hogy életmódjukat a regáti szervezetlen munkások színvonalára csökkentsék le. Jogait megvédelmezik és ha kell, a kizsákmányolással szembe szegeznek a munkáselszántságot, amely végeredményben mindig meghozta a kellő sikert.

Az összes szaktársak figyelmébe!

A központi vezetőség elnökségének utóbb meghozott határozata értelmében július hó elején a Szövetség székhelyét Bukarestbe helyezi át. Július hó 1-től kezdődőleg a Szövetséggel való bárminemű levelezés, pénz vagy egyéb küldemény az alábbi címre küldendő: **Uniunea Muncitorilor în Fer, Metal și Chimică din România, București VI., Strada Izvor No. 38., Etaj II.**

A „Solvay“-művek munkásainak helyzetéről

Március hó 1-én a gyár igazgatósága és alkalmazottai között fennállott kollektív szerződés lejárt. A szerződés megújítására vonatkozóan nem történtek kezdeményezések és így az eddig fennállott munkaviszony rosszabbátételére az igazgatóság mindent elkövet. A munkából mintegy 20 munkást elbocsájtottak, de a dolgozó munkások sorsa is teljesen bizonytalanná vált. A gyár igazgatóság kizsákmányoló, munkásellenes politikáját mi sem jellemzi jobban, mint az alábbi eset:

Még a múlt év november havában a kollektív szerződés érvénye alatt állott elő az igazgató, hogy a gazdasági viszonyok romlása miatt kénytelen a munkabéreket redukálni. A munkásdelegátusok az ez ügyben megindított hivatalos tárgyalások folyamán szemellett tartva a munkásság egyetemes érdekeit és nem akarván őket elbocsájtásoknak kitenni, megállapodtak egy 5 százalékos bércsökkentésben, mely alkalommal a megállapodás tárgyát külön az a megállapodás is képezte, hogy a szerződés lejártáig semmiféle elbocsájtások nem lesznek. Ugyancsak ezen időpontig semmi változtatást nem eszközöl a felek által közösen megállapított munkamenet viszonyaiban. Fenti megállapodás ellenére és a kollektív szerződés törvényszerűségének dacára, már egy hónappal a lejárt előtt az igazgatóság önkényesen megrovidította a munkaidőt. Május hó 1-én újabb meglepetés érte a munkásságot. Ezen idővel kezdődőleg újból 10 százalékos bércsökkentést eszközöltek. Alig 6 hónap alatt 15 százalékos munkabércsökkentésben részesül a marosújvári Solvay-művek munkássága.

Itt azonban a dolgokhoz azt a megjegyzést is kell fűzzük, hogy a munkásságnak is megvan a maga hibája. A szakszervezeti eszmét és a munkásszolidaritást nem fejlesztették ki olyan fokra, amelyen keresztül ellennyomást gyakorolhattak volna az igazgatóság törekvéseivel szemben. A munkásszolidaritás hiánya folytán megkönnyítették az igazgatóságnak a kizsákmányolás lehetőségét.

Az aninai bányavállalatoknál fennálló kollektív szerződést egy évre meghosszabbították a felek

Az U. D. R.-vállalathoz tartozó aninai bányaművek igazgatósága és a vállalat munkásai között 1930 május 30-án kötött kollektív szerződés ez év április 30-án járt le. A vállalat igazgatósága április 1-én felmondta a kollektív szerződést, amelyről a temesvári munkügyi inspektorátust értesítette, egyben az új kollektív szerződés tárgyalására vonatkozó időpont meghatározását kérte. Ezen megkeresés alapján a munkügyi inspektorátus április 27-ére tűzte ki a tárgyalást. A Vas- és Fém munkások Szövetsége nevében Muntean Nicolae szövetségi titkár, míg a Bányamunkások Szövetsége nevében Gherman Eftimiu, továbbá még 24 munkás vett hivatalosan részt a tárgyalásokon.

Ferrand mérnök, bányavezető hivatkozással a jelen gazdasági helyzetre, az összes munkások részére történő 15 százalékos bércsökkentés keresztülvételét kívánja. Bércsökkentés törekvését azzal indokolja, hogy a legszükségesebb élelmiszerek árai a múlt évhez viszonyítva 30 százalékos esést mutatnak. A szerződés többi pontjai változatlanul maradnának fenn.

A munkásság képviselői jogtalannak és indokolatlannak tartják a munkásság bérének 15 százalékkal való leszállítását, mert, ha voltak is az utóbbi időben valamilyes mértékben áresések, de 1921-től kezdődőleg, amikor az árak 1930-ig állandóan emelkedő tendenciát mutattak, a munkabérek sohasem emelkedtek a folytonos áremelkedések arányában.

A munkabérek leszállítására vonatkozólag a felek nem tudtak megegyezésre jutni, miért is közös elhatározással egy fakultatív (nem kötelező) döntőbírósg határozatának vetették alá a kérdéses pontot. E döntőbírósgban elnöknek Gh. Botez temesvári munkügyi inspektort választották meg. A munkaadók képviselőiben A. Ferrand és V. Manliu igazgatók, míg a munkások részéről Gherman Eftimiu és Nemcsok János elvtársak szerepeltek, mint döntőbírók.

Botez munkügyi felügyelő, mint a döntőbírósg elnöke, 1931 április 26-án a következő döntést hozta meg:

DÖNTÉS:

1. §. Az összes kategóriákban levő munkások fizetése, úgy az akkoriban, valamint a napi fizetéses vagy rezsiben dolgozó munkásoknál 10 százalékkal leszállítatnak.

2. §. Az 1931 április 30-án lejárt kollektív szerződésben foglalt összes más rendelkezések továbbra is változatlanul érvényben maradnak, kivéve azokat, amelyeknek megváltoztatásában a felek megegyeztek.

3. §. Jelen határozat az érvényben maradt kollektív szerződés összes más rendelkezéseivel mindkét félre nézve egy évre kötelezőnek nyilvánítatik és pedig 1931 május hó 1-től 1932 április hó 30-ig.

A döntőbírósg eme döntése lesújtó a munkásságra nézve. A szerény fizetésekből, melyek ezelőtt is jóval alul voltak a megélhetési nivón, még 10 százalékos lecsiptek és ezzel a legteljesebb bizonytalanságot teremtették meg az elkeseredett munkásság táborában.

A bányatársaság mérlegében szereplő sérthetetlen profitnak minden körülmények között meg kell lenni, az osztalékok mindaddig nem szenvedhetnek csorbát, míg egy utolsó falat kenyér létezik az éhezó proletár szájában.

Ki kell szélesítsük tehát a zsilvölgyi bányászok megindított ama akcióját és harcát, amely odairányul, hogy az állam szocializálja a zsilvölgyi és más szénbányákat, mert ez a végleges gyakorlati megoldás a bányabárók telhetetlen kapzsiságának megfékezésére.

Felhívás

Szövetségünk központi titkársága ezúton felhívja az összes „Vasas Zsebnaptár“ kezelőit, hogy az eladott naptárak árával haladéktalanul számoljanak el és az el nem adott naptárakat küldjék vissza.

A „Vasas Zsebnaptár“ szerkesztősége igen nagy anyagi áldozatot hozott az irányban, hogy a szaktársak részére egy, a helyzetnek megfelelő naptárt bocsásson ki és ezt a jövőben csak úgy tudja fenntartani, ha a szerkesztőséggel szemben anyagi kötelezettségüket az illető szaktársak megteszik.

1930. évi pénztári jelentésünkhöz

Az utóbbi évtizedben még egyáltalán nem tapasztalt súlyos gazdasági nyomor alatt szenvedett Románia dolgozó népe 1930. évben. A munkanélküliség, a nincstelenség soha annyira szenvedést, könnyet, keserűt és márol-hólnapra való bizonytalanságot nem okozott a dolgozó nép millióinak, mint az elmúlt esztendő. Egy vigasz reménységnek a halvány jelei sem mutatkoztak egész even keresztül és sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a reményt nyújtó kilátások még 1931. év kezdetén sem jobbák.

Nem lehetünk igazságtalanok. Meg kell állapítsuk, hogy a gazdasági krízis európai jelenség. Minden irányban kisebb-nagyobb mértékben mutatkozik. Ez a nagy világháború következménye, de azt is megállapíthatjuk, hogy mindenütt többen tesznek és több jókarral igyekeznek a feldúlt gazdasági életet helyreállítani, mint nálunk. Európa minden kulturálmában ösztönít igyekeznek segíteni a szenvedő és éhező proletáriátuson, mert csak a proletár az igazi szenvedő, az, aki éhez, akinek nincs betevő falatja és nincs ahová nyugovóra hajtsa fátját fejt.

A mi országunk sorsának intézői még azt sem akarják elismerni, hogy itt van munkanélküliség és van ebből fakadó szenvedés és nyomor. A gyűléseink számai, lapjainkban, a parlamentben, a memorandumok sorozataiban mutattunk rá a türehetetlen gazdasági állapotunkra és a munkanélküliségre, sajnos, sehol megértésre nem találtunk, sehol egy megértő hang, egy megértő ember nincs.

A nincstelen és szenvedő munkásság egyedüli mentősvára és segítője a szakszervezetek.

A romániai szakszervezetek az utóbbi 10 évben több segélyt fordítottak a munkanélküliek részére, mint maga az állam. Az államnak pedig elsőrendű kötelessége volna kormányja útján az ország gazdasági életét fenntartó elemeiről gondoskodni. A mi kormányunk azonban ezirányban ugyszólván semmit sem tett.

A szakszervezetek erejüket felülmúló terheket kénytelenek vállalni, amint az a szövetségünk pénztári jelentéséből is látható. Amíg 1929-ben munkanélküli segélyre 778.570 leit fizetett a Szövetség, addig 1930-ban 1.366.253 leit fizetett ki, tehát majdnem a kétszeresét az előző évinek. Ugyancsak ilyen mértékben emelkedett az utassegély is, ami szintén a munkanélküliségre vall, mert a munka nélkül maradt munkások munkakeresés céljából kénytelenek voltak vándorbotot a kezükbe venni, hogy a mindennapi kenyeret valahol megkereshessék.

A segélyek többi ágazatai, valamint a többi kiadások ugyanazok maradtak, mint az 1929. évben, annak dacára, hogy a bevétel 1930-ban 1.489.616 leivel volt kevesebb, szemben az 1929. évvel. (Mert a „bevételek” részben szereplő 748.751 leis és 32 bani költséget nem lehet bevételnek számítani.)

Már ez a közel egy és félmillió leis bevételcsökkenés nagymérvű taglétszámcsökkenést bizonyít. Amíg 1929-ben az újonnan belépett tagok száma több mint tízezer volt, addig 1930-ban csak alig háromezernyolcvankilenc volt. 1930. év végén a Szövetség taglétszáma 6450, vagyis 3180-al kevesebb, mint az előző év végén. A taglétszámvesztés az, hogy 1930-ban csak ilyen kevés új tagot lehetett beszerezni, úgy gondoljuk, nem kell különösképpen indokoljuk. Elég ha

Kimutatás

a Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetségének 1930. évi tagforgalmáról

Csoport	Negyedévenkénti átlagos taglétszám				Az év folyamán beiratkozott új tag
	I.	II.	III.	IV.	
Anina	460	430	410	370	37
Aninosa	120	110	110	120	43
Arad	30	30	36	30	11
Avrig Sticlar	30	—	—	—	12
Azuga	30	32	35	20	2
Bocsa-Romana	97	85	85	75	9
Braşov	55	40	45	45	32
Bucureşti	120	180	100	165	386
Buşteni	60	40	40	35	10
Braila	21	70	35	25	85
Cernăuţi	100	75	75	40	36
Cluj	450	450	440	510	236
Crişeni	180	170	150	140	8
Câmpina	150	100	70	70	28
Dicioşanmartin	100	85	70	65	14
Ferdinand	50	35	25	20	—
Giurgiu	75	80	75	65	30
Hunedoara	270	270	270	270	25
Lonea	165	160	160	175	82
Lupeni	250	200	390	480	151
Mediaş	30	30	35	40	36
Moreni	450	150	70	40	609
Nadrag	80	60	60	60	14
Oradea-Mare	40	30	25	35	7
Petroşeni	120	115	115	120	74
Petritla	70	70	65	60	38
Ploeşti	30	25	50	25	123
Reşiţa	3500	3100	2900	2660	276
Satu-Mare	100	120	120	125	64
Timişoara M.	45	45	45	45	2
Tomeşti	90	90	90	60	11
Topleţi	80	50	40	35	6
Turda	20	100	60	50	341
Turda Sticlar	110	115	120	125	37
Uioara	160	150	70	70	115
Vulcan	150	150	150	160	85
Zălau	20	20	20	20	14
Összesen	8088	7062	6656	6450	3089

rámutatunk az 1930. év igen súlyos rossz gazdasági életére.

Ugyancsak itt közöljük a Tartalék és Temetkezési alapok zárszámadásait is. Ez a két új alap, mely 1930. év január elsején lépett életbe, nem hozott csalódást. Hogy nagyobb tartaléktőkét nem lehetett teremteni, ez teljesen a rossz gazdasági viszonyok következtében előállott tagcsökkenésnek tudható be. Különösen megállapítható, hogy a temetkezési alap reális volta beigazolást nyert. Bár a bevétel 1930, tehát egész évnek a bevétele, a temetkezésre kifizetett összeg csak félévi, de ha egész évre kellett volna fizetni segélyt, és a kifizetett 66.000 leis megkétszereződött volna, még ez esetben is tekintélyes összeg maradt volna tartalékképpen.

A Szövetség jelen zárszámadását azzal bocsátjuk a szaktársak elé, hogy fogadják megértéssel és bírálatuknál vegyék figyelembe a súlyos helyzetet, mellyel a Szövetségnek meg kellett küzdenie jelentésünk évében.

A központi vezetőség.

Kimutatás a petroşényi vasas-otthon megvásárlására kibocsátott gyűjtések eredményéről

Gârbovean Simon 2166 lei; crişeni előjáróság 2000 lei; petroşényi női csoport 2000 lei; Bolczár Rezső 1000 lei; Stanciu 684 lei; 500—500 lejellel járultak hozzá: Receanu Iosif, aninoszai iparos kör, Schneider Iosif, aninoszai bányász szakszervezet, Schatler L.; 300—300 lejellel járultak hozzá: bányászok kultur köre, Simon G.; 200—200 lejellel járultak hozzá: Peczki Mihály, Emil Popa, Ioan Mody, Grünfeld Dezső, Dr. Sofonea, Emil Boicz, Grosman Sándor, Clondea Alexandru, vasas szakszervezet, Viaszák József, Bartalis Sándor, Mirescu Ioan, Rusu Simion, aninoszai építőmunkáscsoport; 150 lejellel járult hozzá: Martin Oszkár; 100 lejellel járultak hozzá: Nicolae Popovici, Bodró János, Dumitru Gănuş, N Dragolici, Szabó István, Granszám Károly, Konka Ferencz, Krişan Ioan, Libliu Rudolf, Schmuki Hurt, Veitzman Pével, Galeta N, Gurutfeld, Oravetz József, Ioan Dumitrescu, Krausz Lajos, Antal József, A. Sheban,

A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetségének Bevétel zárszámadása 1930. évről

Bevétel		Kiadás	
1. Beiratási díj	22325	1. Segélyek:	
2. Tagkönyvdíj	32740	a) munkanélküli	1366253
3. I. oszt. hetijárulék	2887210	b) beteg	228197
II. „	897478	c) utas	68280
III. „	474550	d) sztrájk és kizárási	21130
4. Házbérekből	68550	e) rendkívüli	67436
5. Tőke utáni kamat	808	f) jogvédelem	58336
6. Különféle bevételek	266		1809632
7. Leírás a csoportok köve-		2. Oktatás:	
teléseiből	1184 24	a) szaklapra	244500
8. Külön járulék	104050	b) csoportkönyvtárakra és előadá-	31346
Eredmény mint veszteség	748751 32	sokra	275846
		3. Kiküldetések:	
		a) szövetségénél	174067
		b) kerületi titkárságoknál	116950
		c) csoportoknál	6166
			297183
		4. Szervezési és agitációs költség	34593 72
		5. Szaktanácsai járulék	323556
		6. Hat bani járulékonként	15424 38
		7. A csoportok 20 ^o /o-a	850820 72
		8. Vezetőségi ülések és kongr. költség	93965
		9. Alkalmazottak fizetése:	
		a) szövetségénél	520760
		b) hozzájárulás a kerületi titkár fiz.	283665 98
		c) a csoportoknál	106335 26
			910761 24
		10. Betegsegélyző	12202
		11. Iroda- és postaköltség	71756 05
		12. Nyomtatványok és tagkönyvek	68137
		13. Különféle kiadások:	
		a) szövetségénél	10395
		b) csoportoknál	9644 52
			20039 52
		14. Takarítás, fűtés és világítás	65465
		15. Kolozsvári ház utáni költségek	78560
		16. Leírás a lettárból	13854
		17. „ a könyvtárból	4391 75
		18. „ a cluj-i ház értékéből (50 ^o /o)	58950
		19. Kamat	93220
		20. Leírás a csoportok tartozásaiból	9055 18
		21. Hozzájárulás otthonok építéséhez	130500
			5237912 56
			5237912 56

A Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetségének Vagyon vagyonmérlege 1930. évről

Vagyon		Teher	
1. Készpénzállomány	114613 93	1. Hitelezők:	
2. Követelések:		Csoportok követelése	21770 33
az építőmunkások szövetségénél	8648	Albina Bank	500000
a csoportoknál	242680 11	Tartalékalap	222000
	251328 11		743770 33
3. Részvények:		2. Alapok:	
TMTE, Timişoara	440	Vasas-Otthon-alap	39957 42
Gutenberg-nyomda	50000	Üveges-alap	8602 82
„Munca” fogyasztási szövetkezet	50000		48560 24
Munkás Bank	11000	3. Vagyonelvezetés 1929-ről	1770204 79
	111440		
4. Kolozsvári ház	1120050		
5. Lettár:			
Lettárkészlet	124692		
Irodai felszerelések	5000		
Tagkönyvek	3115		
Nyomtatványok	44021		
Könyvtár	39524		
Eredmény mint veszteség	748751 32		
	2562535 36		2562535 36

Cluj, 1930 december 31-én.

Bornau Péter
elnök

Bartalis Sándor
titkár

Jelen mérleget felülvizsgáltuk, a könyvekkel összehasonlítottuk és azokkal teljesen megfelelőnek és rendben találtuk

Rausch Hermann
f. u. b. elnök

Rózsá Áron
f. u. b. tag

Kloin János
f. u. b. tag

